

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

© Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Sva prava pridržana. Dopuštenje za ponovno objavljivanje ovog sažetka dano je isključivo u svrhu uključivanja u HUDOC bazu podataka Suda.

© Office of the Agent of the Republic of Croatia before the European Court of Human Rights. All rights reserved. Permission to re-publish this summary has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

© Bureau de l'Agent de la République de Croatie devant la Cour européenne des droits de l'homme. Tous droits réservés. L'autorisation de republier ce résumé a été accordée dans le seul but de son inclusion dans la base de données HUDOC de la Cour.

ANTUNES ROCHA protiv PORTUGALA

(članak 6. i 8.)

Presuda od 31. svibnja 2005. godine

Povreda članka 6. stavak 1.

Povreda članka 8.

ČINJENICE

Podnositeljica zahtjeva, gđa Gracinda Maria Antunes Rocha je portugalska državljanka, rođena 1954. godine, koja živi u Pontinhi (Portugal).

U svibnju 1994. godine potpisala je ugovor o radu na određeno vrijeme kao administrativna pomoćnica u Nacionalnom vijeću za izvanredno civilno planiranje (National Council for Emergenci Planning - CNPCE), tijelu koje je odgovorno premijeru. Istog dana primila je i ispunila dva obrasca koja su u zaglavlju imala oznaku NATO odnosno Nacionalno sigurnosno vijeće (National Security Authority). U prvom je zatražena da dade podatke o sebi i bliskim rođacima, dok se drugim obvezala na prihvaćanje NATO-vih sigurnosnih propisa.

Podnositeljica je u rujnu 1994. godine dala otkaz, nakon što je otkrila da se ona i njezina obitelj nalaze pod sigurnosnom provjerom koja je dovela do toga da je njezin dom stavljen pod nadzor, a bliski poznanici ispitivani. Prema informaciji koju je dostavilo Ministarstvo obrane, svi zaposlenici CNPCE, a koje je radilo s NATO-m, bili su podložni provjeri kako bi se za njih dobilo sigurnosno odobrenje (security clearance).

Podnositeljica je podnijela prijavu žaleći se na povredu prava na privatnost čime je započela istraga protiv nepoznatih osoba. U srpnju 1999. godine javni tužitelj obustavio je postupak obrazlažući da je navedeno djelo obuhvaćeno amnestijom. Ipak, dana 21. siječnja 2000. godine sudac istražitelj dao je podnositeljici dozvolu da se umiješa u postupak kao pomoćnica tužiteljstva (*assistente*) i preotvorio istragu.

Podnositeljica je tražila naknadu za štetu koju je pretrpjela zbog narušavanja svoje privatnosti. Njezina tužba je dana 26. listopada 2000. godine proglašena nedopuštenom pred kaznenim sudom u Lisabonu, između ostalog, iz razloga jer je navedeno kazneno djelo obuhvaćeno amnestijom.

PRIGOVORI

Podnositeljica je prigovorila prema članku 6. stavak 1. (pravo na pravično suđenje u razumnom roku) zbog duljine trajanja kaznenog postupka u kojem je sudjelovala kao *assistente*. Također je prigovorila da provedeno raspitivanje o njoj i njezinoj obitelji, bez njezinog znanja ili odobrenja, predstavlja povredu iz članka 8. (pravo na poštivanje privatnog i obiteljskog života).

ODLUKA SUDA

U odnosu na duljinu trajanja postupka, Sud je utvrdio da je trajao jednu godinu i osam mjeseci, da je započeo kad je podnositeljica zatražila sudjelovanje u postupku kao *assistente*, a završio je odlukom kaznenog suda u Lisabonu. Uzimajući u obzir okolnosti predmeta, smatrao je da je sporno razdoblje bilo nerazumno dugo i da nije ispunjen uvjet "razumnog roka". Slijedom rečenog, Sud je jednoglasno utvrdio da postoji povreda članka 6 stavka 1. Konvencije.

Nadalje, Sud je utvrdio da odluka državnog tijela da prikupi podatke o podnositeljici, predstavlja miješanje u njezino pravo na privatan život. Ocjenjujući je li miješanje vlasti bilo u "skladu sa zakonom", Sud je utvrdio da je miješanje imalo pravni temelj u domaćem zakonodavstvu, točnije, temeljilo se na Uredbi Vlade br.50/88 od 8. rujna 1988. koja je i dalje na snazi. Sud je smatrao da je cilj propisa dovoljno jasan. Cilj je utvrditi je li određena osoba potpuno iskrena i odana, te jesu li njegova ili njezina reputacija, navike, socijalni život, procjena i razumnost takve naravi da njemu ili njoj bude dozvoljen pristup povjerljivim dokumentima.

Ipak, isto ne može biti rečeno u odnosu na način na koji je sigurnosna provjera provedena. Propis je previše nejasan i ne upozorava na činjenicu da bi oni na koje se odnosi mogli biti podvrgnuti određenim mjerama, kao što su nadzor doma ili testovi znanja. Osim toga, propis nije sadržavao sustave kontrole ili omogućavao bilo kakvu zaštitu pojedincima. Prema mišljenju Suda, to je također neprihvatljivo.

Na kraju, Sud je utvrdio da portugalski propis nije dovoljno jasno naglasio opseg sigurnosne provjere ili način na koji bi trebala biti provedena. Prikupljanje podataka o podnositeljici, prema tome, nije bilo u "skladu sa zakonom". Sud je sukladno tome, utvrdio većinom glasova sedam prema jedan da je došlo do povrede članka 8. Konvencije.

PRAVIČNA NAKNADA I TROŠAK

Prema članku 41. (pravična naknada) Sud je podnositeljici dosudio 7,500 EUR za materijalnu štetu.